

АЛИМЕНТ ҚАРЗДОРЛИГИ УЧУН ЧЕТ ЭЛГА ЧИҚИШГА ҚЎЙИЛГАН ТАҚИҚНИ ОЛИБ ТАШЛАШ ТАРТИБИ

Холмуродов Бунёд Бекмурот ўғли

Навоий вилояти юридик техникуми
хуқуқшунос ўқитувчиси

Кўндибаев Бехзод Суннатулло ўғли

Навоий вилояти юридик техникуми
Кафедра мудири

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11002404>

Аннотация. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 64-моддасига кўра, ота-оналар ўз фарзандларини вояга етгунларига қадар боқиш ва тарбиялашга мажбурдирлар. Ўзбекистон Республикаси Оила кодексига асосан ота-онанинг вояга етмаган болаларига таъминот бериши кўрсатилган. Шунингдек, “Бола ҳуқуқлари тўғрисида”ги Конвенсияда ҳам вояга етмаган ва вояга етган меҳнатга лаёқатсиз болаларнинг моддий таъминот олиши ҳуқуқи белгилаб қўйилган.

Калим сўзлар: Алимент тўловчи, алимент, хорижга чиқиши вақтинча чеклаш, алиментни олдиндан тўлаш, гаров шартномаси, чет-элга чиқишга тақиқни олиш, алиментлар суммасини ҳисоблаш тўғрисидаги қарор.

THE PROCEDURE FOR REMOVING THE BAN ON GOING ABROAD FOR ALIMONY ARREARS

Abstract. According to Article 64 of the Constitution of the Republic of Uzbekistan, parents are obliged to feed and educate their children until they reach adulthood. According to the Family Code of the Republic of Uzbekistan, it is specified that parents provide for their minor children. Also, the Convention on the Rights of the Child stipulates the right of minors and adult children to receive material support.

Key words: Alimony payer, alimony, temporary restriction of travel abroad, advance payment of alimony, pledge agreement, obtaining a ban on travel abroad, decision on calculating the amount of alimony.

ПОРЯДОК СНЯТИЯ ЗАПРЕТА НА ВЫЕЗД ЗА РУБЕЖ ДЛЯ ЗАДОЛЖЕННОСТИ ПО АЛИМЕНТАМ

Аннотация. Согласно статье 64 Конституции Республики Узбекистан, родители обязаны кормить и давать образование своим детям до достижения ими совершеннолетия. В Семейном кодексе Республики Узбекистан указано, что родители обеспечивают своих несовершеннолетних детей. Также Конвенция о правах ребенка предусматривает право несовершеннолетних и совершеннолетних детей на получение материальной поддержки.

Ключевые слова: плательщик алиментов, алименты, временное ограничение выезда за границу, авансовая выплата алиментов, договор залога, получение запрета на выезд за границу, решение о расчете размера алиментов.

Алимент тўловчи айрим шахсларнинг бевосита даромад манбаи чет элга чиқиш, миграция билан боғлиқ. Бундай ҳолларда чет элга чиқишга қўйилган тақиқни алиментни

олдиндан тўлаш ёки алимент бўйича гаров шартномасини тузиш орқали олиб ташлаш мумкин.

1. Чет-элга чиқишга тақиқни қандай олиб ташлаш мумкин?

Суд ёки МИБ томонидан алимент тўловчиларнинг хорижга чиқиши вақтинча чекланиши мумкин.

Чет элга чиқишга тақиқни 2 та усул билан олиб ташлаш мумкин:

алиментни олдиндан тўлаш;

алимент бўйича гаров шартномасини тузиш.

2. Алиментнинг қанча даврини олдиндан тўлаш керак?

Алимент олдиндан 5 йилдан кам бўлмаган муддатга тўланиши керак. Болалар вояга еттунигача бўлган давр 5 йилдан кам бўлса, алиментларни олдиндан тўлаш қолган давр учун амалга оширилади.

3. Гаров шартномаси миқдори қанча?

Алиментни тўлашни гаров билан таъминлаш ҳам мумкин ва бунда гаров қиймати БХМнинг 250 баравари (85 млн сўм)дан кам бўлмаслиги лозим. Ҳар қандай мол-мулк (автомобиль, дўкон, уй-жой, квартира) гаров бўлиши мумкин.

4. Кимга мурожаат қилиш керак?

Алиментни олдиндан тўлаш ёки алиментни гаров билан таъминлаш учун ижро ҳужжатини берган фуқаролик ишлари бўйича судга мурожаат қилинади.

Бунда судга ижро ҳужжатини ижро этиш усули ва тартибини ўзгартириш тўғрисида ариза берилади. Аризага МИБ томонидан берилган алимент тўловларидан қарздорлиги мавжуд эмаслиги тўғрисидаги маълумотнома, давлат ижрочисининг олдиндан тўлаш белгиланган алиментлар суммасини ҳисоблаш тўғрисидаги қарори илова қилиниши шарт.

Алимент гаров билан таъминланганда эса гаров шартномаси ҳам илова қилиниши керак.

Бундан ташқари, аризада алиментни ойма-ой тўлаб бориш учун тўсқинлик қиладиган объектив ҳолатлар кўрсатилади (бошқа мамлакатга ташриф буюриш тўғрисида таклифнома, бошқа мамлакатда ишга тайинланганлиги тўғрисидаги буйруқ ва ҳ.к.).

5. МИБ маълумотномани қанча муддатда бериши лозим?

Қарздорлик мавжуд эмаслиги тўғрисидаги маълумотнома ва давлат ижрочисининг олдиндан тўлаш белгиланган алиментлар миқдорини ҳисоблаш тўғрисидаги қарорини бериш тўғрисидаги ариза 7 иш кунида кўриб чиқилади.

Ҳужжатларни қўшимча ўрганиш талаб этилганда ариза 15 иш кунида кўриб чиқиши мумкин.

Олдиндан тўлаш белгиланган алиментлар суммасини ҳисоблаш тўғрисидаги қарор чиқарилган кундан бошлаб бир ой муддат давомида амал қилади, бу ҳақда қарорда кўрсатилади.

6. Гаров шартномаси қандай тузилади?

Гаров шартномаси нотариал тартибда тасдиқланади. Алимент 2 ойдан ортиқ муддатда тўланмаса, ундирув гаровга қўйилган мулкка қаратилади.

REFERENCES

1. Ўзбекистон Республикаси Оила кодекси.
2. Ўзбекистон Республикаси “Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида”ги 2001 йил 29 августдаги ўрқ-258-сон ги қонуни.
3. Алиментларни олдиндан тўлаш, шунингдек алимент тўлаш мажбуриятини таъминлаш бўйича гаров шартномасини тузиш тартиби тўғрисидаги 808-сонли Низом.
Интернет сайтлари
4. [Http://www.president.uz](http://www.president.uz). (Ўзбекистон Республикаси сайти).
5. [Http://www.lex.uz](http://www.lex.uz). (Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлар миллий базаси сайти).
6. [Http://www.sud.uz](http://www.sud.uz). (Ўзбекистон Республикаси Олий Суд сайти).